ze verordeningen neergelegde interventiestelsel.

3. De aanbieding in de zin van vorenbedoelde verordeningen moet worden geacht te zijn gedaan wanneer zij schriftelijk binnenkomt bij het interventiebureau.
4. Een aanbieding voor interventie is slechts deugdelijk en bindend voor het interventiebureau, wanneer daarin is aangegeven waar de aangeboden goederen zich bevinden of zullen bevinden op het tijdstip waarop de aanbieding wordt gedaan, dat wil zeggen op het tijdstip waarop zij bij dit bureau binnenkomt. Een aanvankelijk onvolledige aanbieding kan naderhand worden aangevuld, doch sorteert slechts effect op het tijdstip waarop aan alle voorwaarden voor haar deugdelijkheid is voldaan.
5. De woorden „zich op het ogenblik van de aanbieding bevindt" in artikel 1 van verordening nr. 132/67 moeten aldus worden uitgelegd dat de aangeboden goederen op het tijdstip van de aanbieding ter beschikking moeten zijn van het interventiebureau, opdat eventuele latere verplaatsing uitsluitend kan geschieden op initiatief van dit bureau.
6. Ter verwezenlijking van de doelstellingen van de gemeenschappelijke marktordening dienen voor deze interventiemechanismen zo uniform mogelijke toepassingsvoorschriften te worden getroffen ten einde te voorkomen dat het vrije verkeer van de produkten binnen de Gemeenschap onder normale marktomstandigheden wordt belemmerd. Bij ontbreken van een duidelijke wilsuiting van de auteurs van de communautaire verordeningen kan derhalve niet worden aangenomen dat de Lid-Staten daarvan mogen afwijken.

In de zaak 50-71

betreffende een verzoek aan het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag van het Hessische Verwaltungsgerichtshof (VI. Senat), in het aldaar aanhangig geding tussen

WÜNSCHE, OHG te Hamburg

en

EINFUHR- UND VORRATSSTELLE FÜR GETREIDE UND FUTTERMITTEL te Frankfurt

om een prejudiciële beslissing inzake de uitlegging van een aantal bepalingen van de verordeningen nrs. 120/67 van de Raad (PB 2269/67), 132/67 van de Raad (PB 2364/67) en 1028/68 van de Commissie (PB L 176/1),
wijst

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt: R. Lecourt, President, J. Mertens de Wilmars (rapporteur) en H. Kutscher, Kamerpresidenten, A. M. Donner, A. Trabucchi, R. Monaco en P. Pescatore, Rechters,

Advocaat-Generaal: K. Roemer
Griffier: A. Van Houtte

het volgende

ARREST

Ten aanzien van de feiten

I — De feiten en het processverloop

Overwegende dat de aan het geding ten grondslag liggende feiten en het processverloop kunnen worden samengevat als volgt:

1. Sedert de inwerkingtreding van verordening nr. 120/67 van de Raad van 13 juni 1967 (PB 2269/67) zijn de interventiebureaus van iedere Lid-Staat verplicht niet slechts, zoals voorheen, de in deze Lid-Staat geoogste granen welke hun worden aangeboden, maar ook in de andere Lid-Staten geoogste granen te kopen (verordening nr. 120/67, artikel 7).
Een aanbieding voor interventie is slechts geldig wanneer zij schriftelijk wordt gedaan (verordening nr. 1028/68 van de Commissie van 19 juli 1968, artikel 3) bij een interventiebureau (in Duitsland de Einfuhr- und Vorratsstelle für Getreide und Futtermittel) voor een der drie commercialisatiecentra welke *het dichtst gelegen zijn bij de plaats waar het graan zich op het ogenblik van de aanbieding bevindt* (verordening nr. 132/67 van de Raad, artikel 1). Blijkens de considerans van verordening nr. 132/67 is het aantal commercialisatiecentra waarvoor een aanbieding kan worden gedaan, bewust beperkt om het stelsel zo eenvoudig en doeltreffend mogelijk te maken. Niettemin wijst het interventiebureau de plaats aan waar het graan wordt overgenomen, dat wil zeggen waar het aan het bureau moet worden geleverd. Indien het wordt overgenomen in een door de verkoper aangewezen commercialisatiecentrum, is de te betalen prijs gelijk aan de interventieprijs welke geldt voor dit centrum. Indien het bureau echter een andere plaats aanwijst, wordt de prijs vermeerderd, c.q. verminderd, met het daaruit voortvloeiende verschil in vervoerkosten (artikel 2, lid 2 en lid 3).

2. Toen het in 1969 allengs waarschijnlijker werd dat de Franse frank zou devalueren, boden de handelaren steeds grotere hoeveelheden in Frankrijk geoogst graan bij de Duitse, Belgische en Nederlandse interventiebureaus aan, om te kunnen profiteren van het koersagio.
De Commissie vreesde dat deze stroom aanbiedingen naar bepaalde Lid-Staten het stelsel zou ontwrichten en machtigde de Bondsrepubliek Duitsland bij beschikking nr. 69/138/EEG van 8 mei 1969 (PB 1969, L 112/1) de aankopen van zachte

tarwe en gerst te beperken tot het in deze Lid-Staat geoogste graan.
De beschikking bepaalde echter (artikel 1, tweede alinea) dat zij niet gold voor graan dat aan het interventiebureau was aangeboden voordat de beschikking van kracht werd.
De *Einfuhr- und Vorratsstelle für Getreide und Futtermittel* publiceerde in de Bundesanzeiger van 10 mei 1969 een bekendmaking, gedagtekend 8 mei 1969, waarin zij mededeelde niet meer op de graanmarkt te zullen interveniëren voor na 8 mei 1969 te 18.40 uur aangeboden graan. Vervolgens werd bij verordening van de Duitse minister van Landbouw van 17 juni 1969 — eveneens op grond van de beschikking der Commissie van 8 mei 1969 — bepaald dat interventies op de graanmarkt nog slechts zouden plaatsvinden voor in Duitsland geoogst graan; deze verordening trad in werking op 9 mei 1969 te 8.45 uur.

3. De firma Ludwig Wünsche, verzoekster in het hoofdgeding, bood — door middel van op 8 mei 1969 gedagtekende en op 9 mei 1969 tegen de middag aangekomen formulieren — in Frankrijk geoogst graan dat per schip onderweg was, bij de Einfuhr- und Vorratsstelle ter interventie aan voor de commercialisatiecentra Kiel en Stuttgart. In de formulieren was aangegeven aan boord van welk schip het graan zich bevond en naar welke plaatsen van overname (Übernahmelager) het onderweg was.
Op 12 mei 1969 werden de in de formulieren vermelde partijen graan in de aangegeven entrepots te Kiel en Stuttgart gebracht. Bij drie brieven van 12 mei 1969 deelde verzoekster in het hoofdgeding de Einfuhr- und Vorratsstelle mede dat het aangeboden graan zich in de aangegeven entrepots bevond.

4. Bij telefonisch aan verzoekster medegedeelde beschikking van 14 mei 1969 wees verweerster in het hoofdgeding de drie aanbiedingen van verzoekster af op grond dat deze aanbiedingen ter interventie niet geldig waren gedaan, omdat het commercialisatiecentrum dat het dichtst was gelegen bij de plaats waar het graan zich op het ogenblik van de aanbieding bevond, daarin niet was vermeld.
Nog dezelfde dag, op 14 mei 1969, beklaagde verzoekster zich per telex (welke op 16 mei 1969 schriftelijk werd bevestigd) over deze beschikking. Verweerster wees deze klacht bij beschikking van 28 mei 1969 af en verwees daarbij met name naar de beschikking van de Commissie van 8 mei 1969 en naar haar eigen bekendmaking nr. 65-68/69 van 9 mei 1969 inzake de invoering van interventiemaatregelen voor buitenlandse granen.

5. Verzoekster ging tegen het besluit van de Einfuhr- und Vorratsstelle in beroep, eerst bij het Verwaltungsgericht te Frankfurt en vervolgens in hoger beroep bij het Hessische Verwaltungsgerichtshof. Deze instantie, van oordeel dat de uitlegging van een aantal communautaire voorschriften bepalend is voor de beslissing in het geding, heeft het Hof van Justitie verzocht bij wege van prejudiciële beslissing uitspraak te doen inzake de volgende vragen:

1. *a)* Dienen de in deze verordeningen gebezigde termen „aanbieding" en „aangeboden" in de verschillende Lid-Staten van de Europese Economische Gemeenschap telkens volgens de nationale bepalingen en regels te worden uitgelegd,
   of
   b) heeft de Europese Economische Gemeenschap een eigen begrip „aanbieding" ontwikkeld, dat derhalve in alle Lid-Staten op dezelfde wijze moet worden geïnterpreteerd?

2. *In het geval sub 1. b)*
   a) Is de term „aanbieding" aldus te verstaan dat een aanbieding van graan voor interventie reeds geacht kan worden te zijn gedaan op het tijdstip waarop de aanbieder zijn aanbod verzendt, ook al heeft het interventiebureau dit nog niet ontvangen,
   of

b) is er pas sprake van een geldig aanbod op het tijdstip waarop het bij het interventiebureau binnenkomt?

3. *In het geval sub 1. b)*

a) Is er sprake van een geldig en voor aanneming in aanmerking komend aanbod, indien daarin niet is aangegeven waar het aangeboden graan zich op het tijdstip van de aanbieding bevindt of bevond,
of

b) is het voor een geldig en voor aanneming in aanmerking komend aanbod vereist, dat daarin tevens is aangegeven, waar het aangeboden graan zich op het tijdstip van de aanbieding bevond?

4. *In het geval sub 3. b)*

a) Is er slechts sprake van een geldig aanbod, indien tegelijkertijd alle wezenlijke gegevens, waaronder opgave van de plaats waar het aangeboden graan zich op het tijdstip van de aanbieding bevond, worden vermeld,
of

b) kan een aanbod waarbij aanvankelijk niet de vereiste opgave is gedaan van de plaats waar het aangeboden graan zich op het tijdstip van aanbieding bevond, naderhand door latere opgave hiervan worden aangevuld?

5. *In het geval sub 4. b)*

a) Dient een op deze wijze successief ingediend aanbod geacht te worden te zijn gedaan op het tijdstip waarop het aanvankelijk onvolledige aanbod was gedaan,
of

b) dient een dergelijk aanbod geacht te worden pas te zijn gedaan op het tijdstip waarop alsnog de plaats wordt aangegeven, waar het aangeboden graan zich op het tijdstip van aanbieding bevond?

6. *a)* Dienen de woorden „zich op het ogenblik van de aanbieding bevindt" in artikel 1, lid 1, van verordening nr. 132/67/EEG van de Raad, aldus te worden verstaan dat het aangeboden graan op het ogenblik van de aanbieding op een bepaalde plaats moet zijn opgeslagen,
of

b) kan eveneens graan worden aangeboden, dat nog op transport is, voor zover het wordt aangeboden voor een commercialisatiecentrum, gekozen uit de drie centra welke het dichtst gelegen zijn bij de feitelijke plaats waar het graan zich bij het transport op het ogenblik van de aanbieding bevond?

7. *a)* Zijn in genoemde verordeningen de bepalingen inzake de algemene interventievoorschriften en met name inzake het doen van aanbiedingen voor interventie, van dwingende aard,
of

b) kunnen de afzonderlijke Lid-Staten afwijkende bepalingen vaststellen of een rechtmatig te achten afwijkende gedragslijn ontwikkelen?

6. De Commissie van de Europese Gemeenschappen en verzoekster en verweerster in het hoofdgeding hebben schriftelijke opmerkingen ingediend.

Het Hof heeft, op rapport van de Rechter-Rapporteur en gehoord de Advocaat-Generaal, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

Ter terechtzitting van 1 december 1971 hebben de Commissie van de Europese Gemeenschappen en verzoekster en verweerster in het hoofdgeding mondelinge opmerkingen gemaakt.

Verzoekster in het hoofdgeding was ten deze vertegenwoordigd door mr. Modest, advocaat te Hamburg, de Commissie door haar juridisch adviseur P. Kalbe en verweerster in het hoofdgeding door haar gemachtigde A. Stockburger.

De Advocaat-Generaal heeft ter terechtzitting van 18 januari 1972 conclusie genomen.

II — Bij het Hof ingediende schriftelijke opmerkingen

Overwegende dat de krachtens artikel 20 van het Statuut ingediende opmerkingen kunnen worden samengevat als volgt:

A — Opmerkingen van de Commissie van de Europese Gemeenschappen

1. De *Commissie* merkt op dat blijkens de bekendmaking in de Bundesanzeiger van 10 mei de beschikking van de Commissie van 8 mei 1969 die zelfde dag om 18.40 uur aan de Bondsrepubliek Duitsland was medegedeeld. Krachtens artikel 1, tweede alinea, van de beschikking moest de *Einfuhr- und Vorratsstelle* buitenlands graan slechts accepteren, indien de aanbiedingen vóór de inwerkingtreding der beschikking waren gedaan en voldeden aan de voorwaarden, gesteld in de uitvoeringsvoorschriften van de Raad (verordening nr. 132/67), van de Commissie (verordening nr. 1028/68) en van de Lid-Staten „Richtlinien zur Durchführung der Intervention im Getreidewirtschaftsjahr 1967-1968" van 3. oktober 1967). De Lid-Staten konden namelijk op grond van artikel 5 van verordening nr. 1028/68/EEG, waarin zij werden gemachtigd aanvullende bepalingen te treffen, uitvoeringsvoorschriften vaststellen.
In casu kon de omstandigheid dat het aangeboden graan nog op transport was twijfel wekken over de geldigheid van de aanbieding.

2. Vragen 1, 2 en 6

Aan het woord *aangeboden* moet volgens de Commissie, althans in artikel 1, tweede alinea, van de beschikking van de Commissie van 8 mei 1969, een gemeenschapsrechtelijke betekenis van bindende aard worden toegekend. De aanbieding van het graan kan slechts geacht worden — geldig — te zijn gedaan onder de volgende voorwaarden:
Een aanbieding die — zoals in casu — slechts is *verzonden* vóór het van kracht worden van de beschikking, kan met het oog op de beschikking van 8 mei 1969 niet als een geldige aanbieding worden beschouwd. De enkele verzending van een aanbieding naar de Einfuhr- und Vorratsstelle vormt op zichzelf geen subjectief recht dat een uitzondering bij de toepassing der bij die beschikking genomen vrijwaringsmaatregelen rechtvaardigt. Overigens is in verschillende gemeenschapsregelingen, met name in de verordeningen nrs. 120/67 (artikelen 12, 15 en 16), 1373/70 (artikel 6) en 2591/69, de toekenning van bepaalde rechten afhankelijk gesteld van door de betrokkenen *ingediende* verzoeken, en dit moet als de algemene regel worden beschouwd.
De ontvangst van de aanbieding is dus een voorwaarde voor haar geldigheid en de aanbieding ter interventie wordt in concreto pas geldig op het ogenblik dat de desbetreffende schriftelijke verklaring bij de Einfuhr- und Vorratsstelle binnenkomt.
In casu is deze eerste voorwaarde voor de geldigheid echter niet van wezenlijk belang (daar de aanbieding bij de Einfuhr- und Vorratsstelle is binnengekomen op 9 mei), wanneer men bedenkt dat de tot binnenlands graan beperkte aankoopverplichting van het interventiebureau gold vanaf 10 mei 1969, toen de bekendmaking 65-68/69 in de Bundesanzeiger werd gepubliceerd. De Einfuhr- und Vorratsstelle had deze aanbiedingen derhalve krachtens de in verordening nr. 120/67 vervatte algemene bepalingen voor de verplichting tot interventie moeten aanvaarden, voor zover zij aan de interventievoorwaarden voldeden.
De algemene voorwaarden voor de geldigheid van de aanbieding op dit punt kunnen worden afgeleid uit verordening nr. 132/67/EEG. In het bijzonder de woorden „waar het graan zich bevindt" in artikel 1 van deze verordening doelen op een vast geografisch punt in de Gemeenschap. Zonder deze plaatsaanduiding kan niet worden vastgesteld welk commercialisatiecentrum bevoegd is tot de interventie; bovendien staat in een der overwegingen van de considerans van verordening nr. 132/67 dat „een aanbieding vanuit een bepaalde plaats gedaan kan worden".

De goederen behoeven echter niet beslist in een silo te zijn opgeslagen: voldoende is dat zij zich op een vaste, bekende plaats in de Gemeenschap bevinden.
Wanneer men echter een lichter, waarvan slechts de vertrekhaven en de bestemming bekend zijn, beschouwt als plaats van de aanbieding, kan niet met zekerheid worden vastgesteld, welke drie commercialisatiecentra het dichtst gelegen zijn bij de plaats waar het graan zich op het tijdstip van de aanbieding bevindt (verordening nr. 132/67).
De door verzoekster in het hoofdgeding verdedigde opvatting dat het voldoende is wanneer in de aanbieding een vaste bestemming wordt aangegeven en de goederen daar uiterlijk vóór de overneming door het interventiebureau worden gebracht, is *de lege lata* niet aanvaardbaar. Het is noodzakelijk dat de aanbieding op een vaste plaats wordt gedaan, opdat de interventiebureaus van een Lid-Staat met absolute zekerheid kunnen vaststellen of zij, dan wel een bureau van een andere Lid-Staat, tot interventie zijn aangewezen, en opdat zij kunnen nagaan of de goederen voor interventie in aanmerking komen.
Door goederen op transport uit te sluiten, worden de rechten der handelaren niet onredelijk beperkt. Het interventiestelsel heeft ten doel degenen die tevergeefs hebben getracht hun produkten tegen een behoorlijke prijs op de markt af te zetten, een minimumprijs te garanderen. De in de verschillende commercialisatiecentra betaalde prijzen moeten zodanig worden vastgesteld dat de verschillen tussen deze prijzen overeenkomen met de verschillen, die bij een normale oogst voortvloeien uit de gebruikelijke marktsituatie en de natuurlijke prijsvorming op de markt. Waar de communautaire interventieprijzen onder normale monetaire omstandigheden voor de handelaar geen enkele aansporing vormen om zijn goederen voor interventie van de ene plaats naar de andere te vervoeren, is er evenmin aanleiding aanbiedingen toe te laten voor goederen die zich niet op een aanwijsbare plaats bevinden.
Het door verzoekster in het hoofdgeding voorgestane stelsel zou er overigens toe leiden dat goederen die op het tijdstip van de aanbieding zelfs nog niet zijn geoogst of door de handelaar zijn gekocht, voor interventie moeten worden aangenomen. Dit zou het kader van verordening nr. 120/67 stellig te buiten gaan.

3. Wat betreft de *vragen 3 tot 5*, acht de Commissie het naar communautair recht niet uitgesloten dat een aanbieding van goederen zonder aanwijsbare opslagplaats geldig is, wanneer de aangeboden goederen naar de aangegeven plaats van overneming worden gebracht en de belanghebbende te kennen geeft dat hij zijn aanbieding handhaaft en daarbij aan de Einfuhr- und Vorratsstelle de — aanvankelijk achterwege gebleven — opgave doet van de juiste opslagplaats van het graan.
Normaliter doet het niet ter zake of in een dergelijk geval sprake is van twee aanbiedingen, of van één aanbieding die door aanvulling geldig is geworden *(ex tunc* of *ex nunc)*. Het interventiebureau kan namelijk slechts aanbiedingen *ex nunc* als geldig beschouwen, want voordien kan het de aanbieding niet controleren en aanvaarden.
In het bijzondere geval van de beschikking van 8 mei 1969 en met name van de uitzondering in artikel 1, lid 2, is deze vraag echter van grote betekenis. De daarin verleende bescherming van verkregen rechten tegen maatregelen van algemeen belang mag niet via geldigheid *ex tunc* van de later aangevulde aanbieding worden uitgebreid tot handelaren die geen deugdelijke aanbieding hebben gedaan. De aanbieding moest volledig zijn, voordat bedoelde beschikking in werking trad en de Bondsrepubliek Duitsland van de haar verleende bevoegdheid gebruik maakte.

4. Ten slotte merkt de Commissie op dat de omschrijving van de aanbieding bindend is voor de Lid-Staten. Dit volgt uit het feit dat in gemeenschapsverordeningen, met name in verordening nr. 132/67, uniforme voorwaarden voor in-

terventie zijn gesteld. Verordening nr. 1028/68 staat de Lid-Staten in artikel 5 slechts toe aanvullende maatregelen te nemen, waarbij uitdrukkelijk is bepaald dat zij verenigbaar moeten zijn met het ter zake geldende gemeenschapsrecht.

B — Opmerkingen van de firma Wünsche

1. De *firma Wünsche, verzoekster in het hoofdgeding,* legt in een inleidende opmerking de nadruk op de bijzondere kenmerken van de zaak voor de rechter in het hoofdgeding. De vraag of goederen op transport kunnen worden aangeboden voor interventie, is slechts als bij toeval gerezen, want voor de rechter in het hoofdgeding betwist verzoekster zowel de geldigheid — naar Duits recht — van de bekendmaking (in de Bundesanzeiger van 10 mei 1969), waarmee de Einfuhr- und Vorratsstelle toepassing gaf aan de machtiging der Commissie van 8 mei, als — wederom naar Duits recht — de wettigheid van de ministeriële verordening van 10 juni 1969 waarbij ditmaal de bevoegde autoriteit uitvoering aan genoemde machtiging had gegeven, voor zover aan deze verordening terugwerkende kracht tot 9 mei 1969 werd toegekend. Zij is van mening dat haar — hoe dan ook vóór 17 juni 1969 gedane — aanbieding in elk geval geldig is, doch zij geeft toe dat dit punt niet aan het Hof is voorgelegd.

Verzoekster in het hoofdgeding merkt in de tweede plaats op dat, mede op grond van de sinds 3 oktober 1967 geldende regeling, door de Duitse overheid ingevoerd bij „Richtlinien zur Durchführung der Intervention im Getreidewirtschaftsjahr 1967-1968" (Bundesanzeiger nr. 185 van 30 september 1967), waarin vooraf bij algemene beschikking („generelle Entscheidung") een bepaald aantal plaatsen (entrepots) voor overneming werden aangewezen, aan de Einfuhr- und Vorratsstelle geregeld „varende" goederen werden aangeboden en dat zij deze aanbiedingen geenszins ongeldig achtte en afwees, doch aanhield totdat zij mededeling had ontvangen dat het graan was opgeslagen in een der „plaatsen van overneming", genoemd in de bijlagen van vorenbedoelde *Richtlinien.*

2. Volgens verzoekster in het hoofdgeding gaat het in deze zaak voornamelijk om twee punten:

a) Het belang van de plaats van opslag van het graan op het tijdstip van de aanbieding voor interventie en de opgave van deze plaats in de aanbieding zelf.

b) De betekenis, naar Duits recht en naar gemeenschapsrecht, van de „generelle Entscheidung" van de Einfuhr- und Vorratsstelle en de verenigbaarheid van deze vóór de litigieuze aanbieding gegeven beschikking met het gemeenschapsrecht.

a) Met betrekking tot het eerste punt merkt verzoekster op dat volgens de regeling van het interventiestelsel in verordening nr. 132/67 het initiatief bij de *verkoper* berust, aangezien deze vrijelijk beslist over de plaats vanwaar hij het graan aan een interventiebureau zal aanbieden. De bevoegdheid van de interventiebureaus om de plaats van overname van het graan te bepalen, is in feite zeer beperkt. Wanneer zij namelijk niet meteen het aangegeven commercialisatiecentrum als plaats van overname aanvaarden, zijn zij toch gedwongen een in de onmiddellijke nabijheid gelegen plaats van overname te accepteren, daar anders onevenredig hoge vervoerkosten voor hun rekening komen.

Bijgevolg speelt de plaatsbepaling van het graan op het tijdstip van de aanbieding geen rol bij de regulering van de markt.

Deze plaats is alleen van betekenis voor de vraag of en in hoeverre transportkosten in mindering moeten worden gebracht, wanneer het interventiebureau het graan overneemt op een andere opslagplaats dan door de verkoper in de aanbieding is aangegeven.

Daarom wordt noch in de uitvoeringsvoorschriften van verordening nr. 132/67, noch in verordening nr. 1028/68 van de Commissie gezegd dat de verkoper in zijn aanbieding de verblijfplaats

van de goederen moet opgeven. Er wordt alleen een schriftelijke aanbieding verlangd, waarbij het interventiebureau op een later tijdstip opgave van de plaats waar de goederen zich bevinden, kan verzoeken (hetgeen slechts bij uitzondering zal geschieden, namelijk wanneer het niet instemt met het in de aanbieding genoemde commercialisatiecentrum als plaats van overname).

b) Met betrekking tot tweede punt merkt verzoekster op dat de Einfuhr- und Vorratsstelle bij een bindende beschikking van algemene strekking (*Richtlinien* van 3 oktober 1967 inzake het graanverkoopseizoen 1967-1968, verlengd bij bekendmaking van 1 augustus 1968 voor het verkoopseizoen 1968-1969) een aantal opslagplaatsen heeft aangewezen als plaats van overname waarmede zij a priori onvoorwaardelijk instemde, zulks onder twee voorwaarden, namelijk dat de verkoper die de aanbieding doet de kosten van vervoer naar één dezer entrepots draagt en dat hij zich vooraf met de eigenaar van het entrepot verstaat om zeker te zijn van plaatsruimte. Van de instemming van deze eigenaar moet mededeling worden gedaan aan de Einfuhr- und Vorratsstelle; deze houdt de aanbiedingen aan, totdat zij de mededeling ontvangt alsmede het bewijs dat de goederen op de in de aanbieding aangegeven plaats zijn opgeslagen, en aanvaardt vervolgens de aanbieding (Angebotsannahme of Einkaufsschlußschein) (Richtlinien 5-11, 5-12, 6-3 en 9-1 alsmede Bijlage D).
Deze algemene beschikking moet worden beschouwd als „de aanwijzing" waarbij het interventiebureau ingevolge artikel 2, lid 1, van verordening nr. 132/67 de plaats van overname moet aanwijzen; dit artikel zwijgt over het tijdstip waarop de aanwijzing moet geschieden (namelijk vóór of nà de aanbieding).
Aldus bezien doet het weinig ter zake waar het aangeboden graan zich op het tijdstip van de aanbieding bevond en of de aanbieder deze plaats in zijn aanbod had aangegeven. Zelfs wanneer deze plaats in het aanbod was vermeld, had de Einfuhr- und Vorratsstelle geen andere plaats van overname meer kunnen vaststellen.

3. Op grond van een en ander stelt verzoekster voor de verschillende vragen als volgt te beantwoorden:

De eerste vraag

„De term ‚aanbieding' in artikel 1 van verordening nr. 132/67 en artikel 3 van verordening nr. 1028/68 dient volgens de nationale rechtsregels te worden uitgelegd, voor zover in genoemde bepalingen van gemeenschapsrecht niet anders is bepaald. Dit brengt mede dat het aanbod *schriftelijk* moet worden gedaan en slechts geldt vanaf het tijdstip waarop het interventiebureau dit heeft ontvangen."

De tweede vraag

„De term ‚aanbieding' moet in beginsel aldus worden uitgelegd dat een aanbieding tot verkoop van graan voor interventie geacht wordt te zijn gedaan op het tijdstip waarop het aanbod bij het interventiebureau binnenkomt. Ingeval echter op grond van een bepaling van gemeenschapsrecht of van een nationale uitvoeringsbepaling de goede trouw van de aanbieder moet worden beschermd tegen de gevolgen van latere wijzigingen in de rechtstoestand, moet acht worden geslagen op de dag waarop de aanbieding is verzonden."

De derde vraag

„Van een geldig en voor aanneming in aanmerking komend aanbod is ook dan sprake, indien daarin niet is aangegeven waar het aangeboden graan zich op het tijdstip van de aanbieding bevond. Het is voldoende dat in het aanbod de hoeveelheid en de aard van het aangeboden graan, de maand van levering en het commercialisatiecentrum of, indien het interventiebureau tevoren de aanwijzing bedoeld in artikel 2, lid 1, van verordening nr. 132/67 heeft gedaan, de opslagplaats van overname, zijn aangegeven."

De vierde vraag

„De aanbieding voor het overnemen van graan is van kracht, zodra alle vereiste

gegevens schriftelijk aan het interventiebureau zijn verstrekt. Deze opgave behoeft niet gelijktijdig voor alle gegevens in één enkel stuk te worden gedaan. Onvolledige gegevens kunnen in afzonderlijke stukken schriftelijk worden aangevuld. De opgave van de plaats waar het graan zich op het tijdstip van de aanbieding bevindt, is niet een der gegevens die de aanbieding dient te bevatten."

De vijfde vraag

„Een aanbieding is eerst van kracht vanaf het tijdstip waarop alle vereiste gegevens zijn verstrekt. Indien echter de aanbieder te goeder trouw moet worden beschermd tegen de gevolgen van wijzigingen in de rechtstoestand, dan moet acht worden geslagen op de dag waarop de aanbieding is verzonden, casu quo aangevuld."

De zesde vraag

„Wanneer het interventiebureau de aanwijzing bedoeld in artikel 2, lid 1, van verordening nr. 132/67 reeds voor de indiening van het aanbod heeft gedaan, is de aanbieding geldig, ook indien de goederen zich op het tijdstip van de aanbieding niet op een bepaalde plaats bevonden, doch bij voorbeeld per schip onderweg waren, en hierover in het aanbod niets is vermeld."

De zevende vraag

In de zevende plaats wordt gevraagd of nr. 5-11 van de *Richtlinien* verenigbaar is met artikel 2, lid 1, van verordening nr. 132/67.

Nergens in de communautaire verordeningen wordt het de interventiebureaus verboden vooraf bij een beschikking van algemene aard de plaats van overname te bepalen, vooral omdat een dergelijke voorafgaande beschikking van algemene aard het mogelijk maakt de interventies snel af te wikkelen. In dit opzicht zijn de *Richtlinien* in overeenstemming met verordening nr. 132/67, aangezien zij binnen het kader van deze verordening blijven.

Het ongetwijfeld bindende karakter van de gemeenschapsbepalingen belet overigens niet rekening te houden met de geest van de bepalingen, zonder deze nu direct naar de letter te volgen. Zodra men aanneemt en vaststelt dat naar de geest van deze bepaling de aanduiding van de plaats van opslag uitsluitend ten doel heeft de interventiebureaus in staat te stellen de in artikel 2, lid 1, van verordening nr. 132/67 bedoelde aanwijzing te doen op zodanige wijze dat nauwkeurig rekening wordt gehouden met de feiten, en zodra het interventiebureau de aanwijzing heeft gedaan waarin nauwkeurig rekening wordt gehouden met de feiten, zelfs *voordat* de aanbieding wordt gedaan, dan moet worden erkend dat in overeenstemming met de geest van de betrokken bepalingen kan worden aangenomen dat in een dergelijk geval de aanduiding van de plaats van opslag overbodig is en derhalve niet dwingend is voorgeschreven.

Derhalve zou de zevende vraag als volgt moeten worden beantwoord:

„De bepalingen inzake de algemene interventievoorschriften zijn in beginsel van dwingende aard. Zij dienen echter niet naar de letter te worden uitgelegd en toegepast. De Lid-Staten mogen in beginsel ter uitvoering van de interventievoorschriften aanvullende bepalingen treffen, mits deze in overeenstemming zijn met de doelstellingen van het interventiestelsel. Het is de interventiebureaus geoorloofd de in artikel 2, lid 1, van verordening nr. 132/67 bedoelde aanwijzing reeds voor de indiening van het aanbod te doen; dit brengt mede dat de plaats waar de goederen op het tijdstip van aanbieding zijn opgeslagen, niet in de aanbieding zelf behoeft te worden vermeld."

C — Opmerkingen van de Einfuhr- und Vorratsstelle

1. De *Einfuhr- und Vorratsstelle, verweerster in het hoofdgeding,* stelt voorop dat het ter uitvoering van de gemeenschapsverordeningen in de *Richtlinien* neergelegde stelsel een keuze biedt: de aanbieders kunnen hetzij het stelsel van verordening nr. 132/67 naar de letter toepassen, dat wil zeggen met opgave

van de juiste plaats waar het graan zich op het tijdstip van de aanbieding bevond, een commercialisatiecentrum kiezen en afwachten tot de Einfuhr- und Vorratsstelle hun een plaats aanwijst waar het wordt overgenomen, hetzij overeenkomstig de in de *Richtlinien* geboden mogelijkheid het graan aanbieden op een der vooraf door de Einfuhr- und Vorratsstelle aangewezen plaatsen van overname, mits het graan zich daar reeds op het tijdstip van de aanbieding bevond. In geen van beide gevallen is het geoorloofd graan op transport aan te bieden: indien een dergelijk aanbod werd gedaan zou dit worden geweigerd of aangehouden totdat de plaats van overname was medegedeeld.

2. De *Einfuhr- und Vorratsstelle* merkt vervolgens met betrekking tot de vragen 1 en 6 op dat artikel 7 van verordening nr. 120/67, artikel 1 van verordening nr. 132/67 en artikel 3 van verordening nr. 1028/68 een eigen begrip „aanbieding" in het leven hebben geroepen, dat in alle Lid-Staten op dezelfde wijze moet worden uitgelegd. Dit valt af te leiden uit het feit dat de gemeenschapsautoriteiten zeer nauwkeurig de inhoud van de aanbiedingen voor interventie hebben voorgeschreven. Een zo gedetailleerde regeling brengt mede dat het begrip aanbieding overal dezelfde betekenis heeft. Anderzijds brengt het feit dat het graan, ongeacht in welke Lid-Staat het is geproduceerd, aan het interventiebureau van iedere andere Lid-Staat kan worden aangeboden, ook mede dat alle bureaus dezelfde eisen stellen aan het begrip „geldige aanbieding".
Voor een naar gemeenschapsrecht geldige aanbieding is het noodzakelijk dat de goederen zijn opgeslagen op een *vaste* plaats. Men kan niet volstaan met opgave van de — kortstondige — verblijfplaats der goederen op het tijdstip van de aanbieding.
Alleen bij een vast punt kan worden vastgesteld of er sprake is van een geldig aanbod voor een bepaalde plaats, want verordening nr. 132/67 laat in artikel 1 als commercialisatiecentrum slechts één der drie centra toe, welke het dichtst gelegen zijn bij de plaats waar het graan zich op het tijdstip van de aanbieding bevond.
Ook de in verordening nr. 1028/68 vervatte verplichting van de interventiebureaus om een *snelle* beslissing te nemen, belet dat goederen op transport in aanmerking worden genomen, waarvoor een omslachtig onderzoek naar de plaats van aanbieding zou moeten worden ingesteld.
Ten slotte moeten ook ingevolge artikel 2 van verordening nr. 132/67 de interventiebureaus met zekerheid kunnen vaststellen wat voor hen de gunstigste plaats van overname is, dat wil zeggen de plaats die tot de laagste transportkosten zal leiden. Het is dus van belang met zekerheid te weten waar het graan zich op het tijdstip van de aanbieding bevindt.

3. Naar aanleiding van de *tweede* vraag stelt de Einfuhr- und Vorratsstelle dat er pas sprake is van een geldig aanbod na binnenkomst bij het interventiebureau. De aanbiedingen zijn wilsverklaringen met de bedoeling een rechtshandeling te verrichten; zij hebben pas rechtsgevolg vanaf het tijdstip waarop zij binnenkomen bij degene tot wie zij zijn gericht. Derhalve moeten de voorwaarden die in artikel 1 van verordening nr. 132/67 aan geldige aanbiedingen worden gesteld, zijn vervuld op het tijdstip waarop die aanbiedingen bij de interventiebureaus binnenkomen, en niet uitsluitend bij de verzending. De interventiebureaus kunnen over de geldigheid van de binnengekomen aanbiedingen uitsluitend beslissen, nadat — en met betrekking tot het tijdstip waarop — zij van de aanbiedingen kennis hebben gekregen.

4. Verweerster in het hoofdgeding stelt voor op de *derde* vraag te antwoorden dat een geldig en voor aanneming in aanmerking komend aanbod steeds een opgave moet bevatten van de plaats waar het aangeboden graan zich op het tijdstip van de aanbieding bevond. Daar de interventiebureaus ingevolge artikel 3 van verordening nr. 1028/68/EEG onver-

wijld hebben te beslissen over de aanneming of afwijzing van de aanbieding, moeten zij uit de aanbieding zelf kunnen afleiden waar het graan zich op het tijdstip van de aanbieding bevindt. Gezien het belang van de verblijfplaats van het graan voor de beoordeling van de geldigheid der aanbieding, is het noodzakelijk dat de aanbieding een waarheidsgetrouwe opgave van deze plaats bevat.

5. Op de *vierde* vraag antwoordt de Einfuhr- und Vorratsstelle dat niets belet een aanvankelijk onvolledig aanbod, dat wil zeggen zonder opgave van de plaats waar het graan zich bevindt, naderhand aan te vullen, mits op het tijdstip van indiening van het aanvankelijk onvolledig aanbod tussen de aanbieder en het interventiebureau duidelijk vaststaat dat het aanbod, zolang het niet is aangevuld, niet zal worden behandeld als een aanbieding voor interventie in de zin van artikel 1 van verordening nr. 132/67, doch zal worden aangehouden en niet in aanmerking zal worden genomen, totdat het is aangevuld.

6. Op de *vijfde* vraag antwoordt verweerster in het hoofdgeding: wanneer het aanbod op deze wijze successief is ingediend, kan het slechts worden geacht te zijn „gedaan" in de zin van artikel 1 van verordening nr. 132/67 op het tijdstip waarop het wordt aangevuld door opgave van de verblijfplaats van het graan („über den Aufenthalt").

7. Zij antwoordt op de *zevende* vraag dat, waar de bepalingen tot vaststelling van de algemene interventievoorschriften ten doel hadden een communautair interventiestelsel in te voeren dat in alle Lid-Staten gelijkelijk van toepassing is en een uniform prijsstelsel omvat, deze voorschriften van dwingende aard zijn.

Ten aanzien van het recht

1 Overwegende dat het Hessische Verwaltungsgerichtshof bij beschikking van 19 juli 1971, ingekomen ter griffie van het Hof op 29 juli 1971, krachtens artikel 177 van het EEG-Verdrag een aantal vragen heeft gesteld inzake de uitlegging van artikel 7 van verordening nr. 120/67 van de Raad (PB nr. 117 van 19 juni 1967), artikel 1 van verordening nr. 132/67 van de Raad (PB nr. 120 van 21 juni 1967) en artikel 3 van verordening nr. 1028/68 van de Commissie (PB L 176/1 van 23 juli 1968);

2 dat deze uitlegging wordt verzocht naar aanleiding van de vraag of de Einfuhr- und Vorratsstelle für Getreide und Futtermittel gehouden was partijen in Frankrijk geoogste granen aan te kopen, die ter interventie werden aangeboden voor de commercialisatiecentra te Stuttgart en Kiel;

dat de aanbiedingen zijn gedaan door middel van op 8 mei gedateerde en op 9 mei 1969 ontvangen formulieren, onder vermelding dat de granen onderweg waren naar de entrepots van overname te Kiel en Stuttgart;

dat bedoelde aanbiedingen zijn aangevuld door mededeling van de aankomst der goederen in genoemde entrepots op 12 mei 1969, dat wil zeggen op een datum na de inwerkingtreding van de beschikking der Commissie van 8 mei

1969 (PB L 112/2 van 9 mei 1969), waarbij de Bondsrepubliek Duitsland werd gemachtigd de interventieaankopen van granen die na de inwerkingtreding dier beschikking aldaar werden aangeboden, te beperken;

3 Overwegende dat ingevolge artikel 7 van verordening nr. 120/67 van de Raad de door de Lid-Staten aangewezen interventiebureaus onder bepaalde voorwaarden verplicht zijn de in de Gemeenschap geoogste granen welke hun worden aangeboden, te kopen;

dat artikel 1 van verordening nr. 132/67 van de Raad bepaalt dat elke aanbieding voor interventie moet worden gedaan aan een interventiebureau voor een commercialisatiecentrum, gekozen uit de drie centra welke het dichtst gelegen zijn bij de plaats waar het graan zich op het ogenblik van de aanbieding bevindt;

dat ingevolge artikel 3 van verordening nr. 1028/68 van de Commissie elke aanbieding tot verkoop bij interventie moet worden gedaan door een schriftelijke aanvraag;

dat ten slotte krachtens artikel 5 dezer verordening de interventiebureaus zo nodig aanvullende procedures en voorwaarden voor overname — welke met deze verordening verenigbaar zijn — mogen vaststellen, ten einde rekening te houden met de bijzondere omstandigheden in iedere Lid-Staat;

Ten aanzien van de eerste vraag

4 Overwegende dat in de eerste plaats wordt gevraagd of de termen „aanbieding" en „aangeboden" in genoemde verordeningen in alle Lid-Staten op dezelfde wijze moeten worden geïnterpreteerd;

5 Overwegende dat artikel 7 van verordening nr. 120/67 de interventiebureaus slechts verplicht de hun aangeboden granen te kopen, voor zover de aanbiedingen voldoen aan overeenkomstig lid 5 van dit artikel te bepalen voorwaarden, in het bijzonder met betrekking tot kwaliteit en hoeveelheid;

dat, volgens de vijfde overweging van de considerans dezer verordening, interventiemaatregelen welke moeten worden genomen om de markten te stabiliseren en de betrokken landbouwbevolking een redelijke levensstandaard te verzekeren, uniform moeten zijn ten einde het vrije verkeer van granen binnen de Gemeenschap niet te belemmeren;

6 dat, waar een voorafgaande aanbieding een beslissende voorwaarde is voor de verplichting tot interventie, het begrip „deugdelijke aanbieding" en de daaraan verbonden voorwaarden een communautaire betekenis dienen te hebben

ten einde de beoogde eenvormigheid van de interventievoorwaarden te verzekeren;

dat deze eis niet slechts geldt wanneer de communautaire autoriteiten zelf genoemde voorwaarden bepalen, maar ook waar nodig om te garanderen dat de aanvullende voorwaarden, welke de interventiebureaus van iedere Lid-Staat in bepaalde gevallen mogen vaststellen, verenigbaar zijn met de doeleinden van het interventiestelsel;

dat, behoudens uitdrukkelijke of stilzwijgende verwijzing naar het nationale recht, de in het communautaire recht gehanteerde rechtsbegrippen in de gehele Gemeenschap eenvormig moeten worden uitgelegd en toegepast;

7 dat daaruit volgt dat, ofschoon de interventiebureaus krachtens artikel 5 van verordening nr. 1028/68 bevoegd zijn aanvullende procedures en voorwaarden voor overname vast te stellen, zij niet mogen afwijken van het communautaire begrip „aanbieding" zoals dit met name voortvloeit uit de verordeningen nrs. 120/67 en 132/67;

8 dat mitsdien moet worden geantwoord dat de in de verordeningen nrs. 120/67, 132/67 en 1028/68 gebezigde termen „aanbieding" en „aangeboden" in de verschillende Lid-Staten eenvormig moeten worden uitgelegd aan de hand van de doeleinden van het in deze verordeningen neergelegde interventiestelsel;

Ten aanzien van de tweede vraag

9 Overwegende dat aan het Hof wordt gevraagd of de term „aanbieding" aldus moet worden uitgelegd, dat een aanbieding van graan voor interventie reeds geacht moet worden te zijn gedaan op het tijdstip waarop de aanbieder zijn aanbod verzendt, of pas op het tijdstip waarop het bij het interventiebureau binnenkomt;

10 Overwegende dat een deugdelijke aanbieding voor interventie vanzelf de verplichting voor het interventiebureau meebrengt het aangeboden graan te kopen;

dat een handeling met een zo dwingende werking de adressaat voor wie zij verplichtingen beoogt te scheppen, behoudens uitzondering slechts vermag te binden en derhalve als verricht is te beschouwen op het tijdstip waarop zij ter kennis van de adressaat is gekomen;

11 dat mitsdien moet worden geantwoord dat de aanbieding, in de zin der door de nationale rechter bedoelde verordeningen, moet worden geacht te zijn gedaan wanneer zij schriftelijk binnenkomt bij het interventiebureau;

Ten aanzien van de derde vraag

12 Overwegende dat voorts aan het Hof wordt gevraagd of er sprake is van een geldig en voor aanneming in aanmerking komend aanbod, indien daarin niet is aangegeven waar het graan zich op het tijdstip van de aanbieding bevindt of bevond;

13 Overwegende dat ingevolge artikel 1, lid 1, van verordening nr. 132/67 van de Raad elke aanbieding voor interventie moet worden gedaan voor een commercialisatiecentrum, gekozen uit de drie centra welke het dichtst gelegen zijn bij de plaats waar het graan zich op het tijdstip van de aanbieding bevindt, en dat ingevolge artikel 2, lid 1, van dezelfde verordening de interventiebureaus de plaats aanwijzen waar het graan wordt overgenomen;

14 dat deze bepalingen volgens verweerster in het hoofdgeding en de Commissie noodzakelijkerwijze meebrengen dat de betrokkene de plaats moet aangeven waar de goederen zich op het tijdstip van de aanbieding bevinden, opdat het interventiebureau kan bepalen of aan de in artikel 1 van verordening nr. 132/67 gestelde voorwaarde is voldaan, en de plaats van overneming kan aanwijzen die hem het gunstigst voorkomt;

15 dat verzoekster in het hoofdgeding niet ontkent dat deze opgave in het algemeen moet worden verstrekt, doch stelt dat zij overbodig is geworden indien een Lid-Staat, in casu de Bondsrepubliek Duitsland, met gebruikmaking van de haar in artikel 5 van verordening nr. 1028/68 verleende bevoegdheid aanvullende voorwaarden vast te stellen, tevoren bij beschikking van algemene strekking voor ieder commercialisatiecentrum plaatsen van overname heeft aangewezen, waar de interventiebureaus zich verbinden het graan zonder nadere kosten voor de handelaar over te nemen;

dat volgens verzoekster in het hoofdgeding de aanwijzing van de plaats waar de goederen zich op het tijdstip van de aanbieding bevinden dan volstrekt geen zin meer heeft, aangezien het interventiebureau niet meer behoeft te verifiëren of het aangewezen commercialisatiecentrum één van de drie, bedoeld in artikel 1, is, en het ook geen plaats van overname meer behoeft aan te wijzen, aangezien deze vooraf is aangewezen en aanvaard;

16 Overwegende dat een dergelijke uitlegging van artikel 1 van verordening nr. 132/67 noch met de letter noch met het doel van deze bepaling is te rijmen;

dat deze bepaling, met het oog op een zo rationeel en goedkoop mogelijke regeling van het interventiestelsel, de interventiebureaus dwingend voorschrijft in ieder geval te verifiëren of het aangegeven commercialisatiecentrum één der drie centra is, welke het dichtst gelegen zijn bij de plaats waar het graan zich op het ogenblik van de aanbieding bevindt;

dat het interventiestelsel, dat is opgezet om de producenten in verband met de regionalisatie van de prijzen een graanafzet tegen redelijke prijzen te garanderen wanneer zij geen afzetmogelijkheden onder normale rentabiliteitsvoorwaarden hebben, voorzorgsmaatregelen kan meebrengen tegen de neiging tot het vervoeren van de goederen met als enig oogmerk een gunstiger interventie te verkrijgen;

dat de verplichting om voor het tijdstip van aanbieding aan te geven waar de goederen zich bevinden en deze daar ter beschikking van het interventiebureau te houden, waarbij het interventiebureau kan nagaan of het aanbod deugdelijk is en in bevestigend geval zelf de plaats van overname kan aanwijzen, bijdraagt tot het bereiken van dit doel;

17 dat deze voorwaarde haar betekenis en nut niet verliest wanneer de plaatsen van overname tevoren in algemene zin worden aangewezen;

dat de Duitse autoriteiten verklaren de door hen genomen aanvullende maatregelen ook in die zin toe te passen;

18 dat mitsdien moet worden geantwoord dat een aanbieding voor interventie slechts deugdelijk is en bindend voor het interventiebureau, wanneer daarin is aangegeven waar de aangeboden goederen zich bevinden of zullen bevinden op het tijdstip waarop de aanbieding wordt gedaan, dat wil zeggen op het tijdstip waarop zij bij dit bureau binnenkomt;

Ten aanzien van de vierde en vijfde vraag

19 Overwegende dat voorts wordt gevraagd of een dergelijke aanbieding naderhand kan worden aangevuld, indien daarin niet is aangegeven waar het graan zich bevindt, en zo ja, of zij kan worden geacht te zijn gedaan op het tijdstip van de oorspronkelijke, onvolledige aanbieding;

20 Overwegende dat de goede werking van het interventiestelsel zich er niet tegen verzet dat een onvolledige, doch overigens naar de vorm deugdelijke aanbieding naderhand wordt aangevuld door opgave van de plaats waar de goederen zich bevinden;

dat de aanbieding echter slechts vanaf het tijdstip waarop zij volledig is effect kan sorteren;

21 dat mitsdien moet worden geantwoord dat een aanvankelijk onvolledige aanbieding naderhand kan worden aangevuld, doch slechts effect sorteert op het tijdstip waarop aan alle voorwaarden voor haar deugdelijkheid is voldaan;

Ten aanzien van de zesde vraag

22 Overwegende dat het Hof in de zesde plaats wordt gevraagd of de woorden „zich op het ogenblik van de aanbieding bevindt" in artikel 1 van verordening nr. 132/67 betekenen dat de aanbieding slechts deugdelijk is wanneer de aangeboden goederen op een bepaalde plaats zijn opgeslagen of dat de aanwijzing van één der drie commercialisatiecentra als bedoeld in artikel 1 ook kan geschieden met betrekking tot goederen die nog op transport zijn;

23 Overwegende dat uit de antwoorden op de voorgaande vragen volgt dat artikel 1 van verordening nr. 132/67 meebrengt dat de aangeboden goederen op het tijdstip van de aanbieding ter beschikking moeten zijn van het interventiebureau, opdat eventuele latere verplaatsing uitsluitend kan geschieden op initiatief van dit bureau;

dat de woorden „zich op het ogenblik van de aanbieding bevindt" in die zin moeten worden verstaan;

Ten aanzien van de zevende vraag

24 Overwegende dat ten slotte wordt gevraagd of de bepalingen in genoemde gemeenschapsverordeningen van dwingende aard zijn of dat de Lid-Staten daarvan kunnen afwijken;

25 Overwegende dat de bepalingen waarvan uitlegging wordt gevraagd, betrekking hebben op essentiële elementen van de gemeenschappelijke ordening der markten in de sector granen;

dat — ter verwezenlijking van de daarin vervatte doelstellingen — voor deze interventiemechanismen zo uniform mogelijke toepassingsvoorschriften dienen te worden getroffen ten einde te voorkomen dat het vrije verkeer van granen binnen de Gemeenschap onder normale marktomstandigheden wordt belemmerd;

26 dat derhalve bij ontbreken van een duidelijke wilsuiting van de auteurs van de verordening niet kan worden aangenomen dat de Lid-Staten daarvan mogen afwijken;

Ten aanzien van de kosten

27 Overwegende dat de kosten, door de Commissie van de Europese Gemeenschappen wegens indiening harer opmerkingen bij het Hof gemaakt, niet voor vergoeding in aanmerking kunnen komen en dat de procedure ten aanzien

van de partijen in het hoofdgeding als een aldaar gerezen incident is te beschouwen, zodat de nationale rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen;

Gezien de processtukken;

Gehoord het rapport van de Rechter-Rapporteur;
Gehoord de mondelinge opmerkingen van partijen in het hoofdgeding en van de Commissie van de Europese Gemeenschappen;
Gehoord de conclusie van de Advocaat-Generaal;
Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, met name de artikelen 38 tot en met 47 en 177;
Gelet op verordeningen nrs. 120/67 van 13 juni 1967 en 132/67 van 13 juni 1967 van de Raad van de Europese Economische Gemeenschap;
Gelet op verordening nr. 1028/68 van 19 juli 1968 van de Commissie van de Europese Gemeenschappen;
Gelet op het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Economische Gemeenschap, met name artikel 20;
Gelet op het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen;

HET HOF VAN JUSTITIE,

uitspraak doende op de door het Hessische Verwaltungsgerichtshof bij beschikking van 19 juli 1971 gestelde vragen, verklaart voor recht:

1. **De in de verordeningen nrs. 120/67, 132/67 en 1028/68 gebezigde termen „aanbieding" en „aangeboden" moeten in de verschillende Lid-Staten eenvormig worden uitgelegd aan de hand van de doeleinden van het in deze verordeningen neergelegde interventiestelsel.**

2. **De aanbieding in de zin van vorenbedoelde verordeningen moet worden geacht te zijn gedaan wanneer zij schriftelijk binnenkomt bij het interventiebureau.**

3. a) **Een aanbieding voor interventie is slechts deugdelijk en bindend voor het interventiebureau, wanneer daarin is aangegeven waar de aangeboden goederen zich bevinden of zullen bevinden op het tijdstip waarop de aanbieding wordt gedaan, dat wil zeggen op het tijdstip waarop zij bij dit bureau binnenkomt.**

   b) **Een aanvankelijk onvolledige aanbieding kan naderhand worden aangevuld, doch sorteert slechts effect op het tijdstip waarop aan alle voorwaarden voor haar deugdelijkheid is voldaan.**

4. **De woorden „zich op het ogenblik van de aanbieding bevindt" in artikel 1 van verordening nr. 132/67 moeten aldus worden uitgelegd dat de aangeboden goederen op het tijdstip van de aanbieding ter beschikking moeten zijn van het interventiebureau, opdat eventuele latere verplaatsing uitsluitend kan geschieden op initiatief van dit bureau.**

5. **Bij ontbreken van duidelijke aanwijzingen mogen de Lid-Staten niet afwijken van de bepalingen in voornoemde verordeningen.**

Lecourt Mertens de Wilmars Kutscher

Donner Trabucchi Monaco Pescatore

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op één februari negentienhonderdtweeënzeventig.

De Griffier
A. Van Houtte

De President
R. Lecourt

CONCLUSIE VAN DE ADVOCAAT-GENERAAL K. ROEMER

(zie zaak 49-71, blz. 41)